

A Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) véleménye az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi Dokumentációs Központról szóló Korm. rendelet tervezetéről (tervezet)

A TASZ már korábban többször jelezte, így a 2011 júliusában írott Szócska Miklósnak szóló levelében¹, hogy a 2010 ősze óta kialakult rendszert aggályosnak tartja az egészségügyi ellátást igénybe vevők jogérvényesítése szempontjából. A Semmelweis-tervben szerepelt az Országos Betegjogi és Dokumentációs Központ felállításának terve, amelyet ugyan többször elhalasztottak, de a megismert jogszabály tervezet szerint 2012. szeptember 1-jétől megkezdheti működését. **Azonban a TASZ véleménye szerint a felállítandó Országos Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi Központ (Központ) a megismert formában nem alkalmas arra, hogy a betegjogok érvényesítésének a jelenleginél hatékonyabb módját teremtsen meg**, így előmozdítva az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényben (Eütv.) foglalt jogok széles körű megvalósulását.

A Semmelweis-terv szűkszavúan nyilatkozik a jövőbeli Központ feladatairól, ezért szakmai szervezetek már régóta sürgették a vonatkozó jogszabály megalkotását. A feladatok között szerepel a módszertani központként való működés. **Álláspontunk szerint a módszertani feladatok elvégzése üdvözlendő**, az egységes jogértelmezés megteremtése és a panaszok rendszeres elemzése elengedhetetlen az egészségügyi szolgáltatásokat igénybevevők jogainak jobb érvényesíthetősége szempontjából. A TASZ felhívja a figyelmet arra, hogy az **egészségügyi dokumentációkhoz való hozzáférés, különös tekintettel a másolás díjára visszatérő probléma**, javasoljuk, hogy az ezzel kapcsolatos jogértelmezés és joggyakorlat egységesítés az elsők között legyen a Központ módszertani feladatai között. Javasoljuk továbbá, hogy a **jogszabály fogalmazzon világosan azzal kapcsolatban, hogy a tervezet 19. §-ban foglalt módszertani útmutatók követése kötelezettsége az egészségügyi szolgáltatóknak.**

A Semmelweis-terv úgy fogalmaz, hogy a Központ révén egykapus lesz a betegpanaszok ügyintézése. A TASZ a már említett 2011. július 18-án kelt levelében, illetve az állampolgári jogok országgyűlési biztosának AJB-995/2011. számú ügyben készült jelentésében (országgyűlési biztosai jelentés) is megjelenik a független, hatósági panaszintézés követelménye. **Álláspontunk szerint a tervezetből fájóan hiányoznak a panasztételre, képviseletre és ügyintézésre vonatkozó passzusok.** Véleményünk szerint a hatékony jogérvényesítés záloga, hogy mind a betegjogi képviselők útján történő, mind a hatósági, mind más, a bírósági út alternatíváját jelentő jogérvényesítő eljárásnak a megléte és az egészségügyi ellátórendszerrel való függetlenségének fenntartása, illetve megteremtése. A jogvédelmi képviselők vonatkozásában ugyan a tervezet 3. § a) pontja kimondja, hogy ők gondoskodnak az érintettek jogainak érvényesüléséről és védelméről, de ezt követően az egyes jogvédelmi képviselők tevékenységét részletező paragrafusok nem szólnak a konkrét panasz eljárásokban való szerepükről. Az Eütv. alapján a betegjogi képviselő a beteg írásbeli meghatalmazása alapján panasz eljárásban képviselheti, de az ezt részletező, a tervezet 7. § (1) bekezdésének c) pontja nem szól e tevékenységről. **Így álláspontunk szerint a tervezet jelenlegi formájában nem ad pontos útmutatást a jogvédelmi képviselő útján történő panaszintézés rendjével kapcsolatban.** Emellett az is a képviselet hatékonyságát rontja,

¹ <http://tasz.hu/betegjog/alig-jut-figyelem-betegek-jogaira>

hogy míg a hatályos a betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselők működésének feltételeiről szóló 1/2004. (I. 5.) ESZCSM rendelet szerint a betegjogi képviselőknek minden fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézetben heti egyszer fogadóórát kell tartaniuk, a tervezet szerint e kötelezettség már csak a 100 ágyasnál nagyobb kapacitású fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézményekre terjed ki.

Fontosnak tartjuk leszögezni, hogy a jogvédelmi képviselők elsődleges feladata az érintettek jogainak és érdekeinek védelme kell legyen. Bár egyetértünk azzal, hogy a felmerülő konfliktus peren kívüli, mindenki számára megnyugtató rendezése fontos cél, ugyanakkor az érdekvédelem kiüresedésének veszélyét hordozza véleményünk szerint a tervezet 7. § (4) bekezdésében foglalt szabály. **Javasoljuk, annak egyértelmű kimondását, hogy a jogvédelmi képviselőknek minden esetben az érintett beteg, ellátott vagy gyermek jogainak és érdekeinek képviseletét kell elsősorban szem előtt tartania.**

A tervezet ezen túlmenően nem oldja meg az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat panaszkezelésével kapcsolatban a fent említett országgyűlési biztosi jelentésben megfogalmazott aggályokat. Álláspontunk szerint az érintettek jogérvényesítésbe vetett bizalmának csökkenése lemerülhet az ügyek csökkenő számából is.² A TASZ álláspontja szerint az Eütv.-ben szereplő jogok érvényesülésének egyik záloga az, ha az érintettek jogsérelem esetén hatékonyan tudnak fellépni. Ezért **javasoljuk, hogy a betegjogokat érintő panaszok kivizsgálására olyan hatósági jogérvényesítési rendszer is kerüljön kidolgozásra, amely lehetővé teszi a panaszok tényleges, az egyedi ügyet részleteiben elemző vizsgálat megindulását, amely során a feleknek van lehetőségük álláspontjuk előadására, a hatóság pedig rögzített határidőben határozatot hoz, amelyben intézkedéseket tehet, például, bírságot, eltilthat jogsértéstől.** A hatósági jogorvoslat azért is jelentős, mert ezen az úton a bírósági eljárásnál gyorsabban és olcsóbban lehet rendezni a (jog)vitákat. A panaszintézés hatékonyságát szolgálná, ha a gyakorlatban elvétve alkalmazott **egészségügyi közvetítő** eljárást a gyakorlatban többször alkalmaznák, ezért **üdvözlendőnek tartjuk a tervezet ennek elősegítését előíró passzusait.**

Az **ellátottjogi képviselők** tevékenységével kapcsolatban le kívánjuk szögezni, hogy a jelenlegi rendszer fenntartása, ahogyan a tervezetben is szerepel egyáltalán nem alkalmas az intézetben élő, sok tekintetben joggyakorlásában korlátozott emberek érdekeinek és jogainak védelmére. **Javasoljuk a rendszer teljes átgondolását vagy megszüntetését, mert jelenlegi formájában való fenntartása nem alkalmas a cél elérésére.**

Készítette és a kiadvány hiteléért felel: Kapronczay Stefánia

Budapest, 2012. július 17.

dr. Dénes Balázs
Elnök
Társaság a szabadságjogokért

² Erről részletesen: http://ataszjelenti.blog.hu/2012/07/10/_hoztam_is_meg_nem_is#more4639364

